

V úvodu mojí rigorózní práce jsem vymezila čtyři hypotézy, které se mi dle mého názoru podařilo bez závažných pochybení naplnit. Jsem si vědoma toho, že téma vraždy a jejích trestněprávních a kriminologických aspektů je velice rozsáhlé a dalo by se zpracovat podrobněji. Z důvodu omezení rozsahem práce jsem se proto snažila o poskytnutí ucelených a nejdůležitějších informací.

V první části práce, tedy části zabývající se trestněprávními aspekty trestného činu vraždy, bylo mým cílem naplnit dvě hypotézy. První se zabývala otázkou, zda je zahraniční trestněprávní úprava o usmrcení člověka toliko rozdílná oproti úpravě české. Ze srovnávaných zemí lze uvést, že v Německu, Rakousku a Velké Británii jsou trestní zákony staré a ne příliš podrobné, naopak v případech vraždy lze čerpat z poměrně rozsáhlé judikatury. Trestněprávní úprava je tak mnohem pružnější díky nepotřebnosti neustálých novel. To však platí jen v rámci zásady „není trestu bez zákona“.

Naopak v české republice a na Slovensku, kde byly přijaty nové trestní zákoníky, je právní úprava modernější, podrobnější a odpovídá zásadám demokratického právního státu. Na závěr této první hypotézy lze uvést, že mezi českou a srovnávanou zahraniční trestněprávní úpravou neexistují markantní rozdíly. Jako například výraznější odlišnosti lze snad uvést jen to, že v Německu, Rakousku a Velké Británii existuje speciální právní úprava pro vraždu v rodině.

Druhá hypotéza se zabývala možností zavedení institutu euthanasie v České republice. Podle mého názoru by právní zakotvení tohoto institutu bylo reálné možné, avšak narážíme tu zejména na morálku ve společnosti. Problémovou oblastí zůstává, jak euthanasii právně upravit, kdo by byl kompetentní o jejím výkonu rozhodovat či tato rozhodnutí přezkoumávat apod. Euthanasie je také proti lékařské přísaze a náboženství. Právo na smrt nepatří mezi základní lidská práva, ale zároveň těmto právům neodporuje. V zemích jako Belgie nebo Nizozemí je euthanasie prováděna v praxi a pomáhá ulehčit pacientům od jejich závažných nemocí a od bolesti. V případě striktní a podrobné právní úpravy, která by tento institut zakotvovala, bych byla pro zavedení euthanasie v naší republice.

V druhé části práce, zaměřující se na kriminologické aspekty trestného činu vraždy, byly taktéž vymezeny dvě hypotézy. První z nich se týkala otázky, zda existují výrazné rozdíly mezi pachateli vražd. Odpověď vyplývá již ze samotného textu práce. Díky typologiím pachatelů, které byly vytvořeny pro konkrétní druhy vražd a řadí pachatele do příslušných skupin, se od sebe pachatelé výrazným způsobem neliší. Z konkrétně uvedených případů sériových vrahů mě až naopak překvapilo, v jak velké míře se typologie pachatele shoduje se skutečností.

Poslední hypotéza této práce se týkala toho, zda je chování žen pachatelek podobné chování mužských pachatelů. Z obsahu práce vyplývá, že chování mužů a žen jako pachatelů trestného činu vraždy se v mnoha ohledech liší. Žena je od přírody křehčím pohlavím, a proto je základním logickým rozdílem použití výrazně menší míry agrese. Oproti mužům disponují ženy méně kriminálním chováním a jen ojediněle u nich dochází k recidivě. Co se týká trestného činu vraždy, muži pachatelé se tohoto činu dopouštějí třikrát častěji.

Další rozdíly můžeme spatřit především v druzích vražd a jejich obětech. Zatímco u mužů lze spatřovat pachatelství u všech druhů vražd, ženy se zásadně nedopouštějí vražd sexuálních a vražd na objednávku. Tato zjištění jen podporují již uvedený fakt o menší míře agrese a násilí. Zatímco muži si své oběti vybírají bez ohledu na pohlaví, u pachatelek se ve výrazné většině případů stává obětí právě žena nebo její vlastní dítě. Pachatelé se také odlišují výběrem vražedných nástrojů.

Poslední odlišnost lze spatřit také v typologii pachatelek, konkrétně v případech vražedkyní z komfortu. Tato motivace je typickou právě pro pachatelky, zatímco u mužů se vyskytuje jen velice ojediněle.

Vraždy jsou ve společnosti vnímány velmi negativně a přitahují zvýšenou pozornost. I přesto, že se o nich v médiích dozvídáme snad každý den, jedná se o tak závažný trestný čin, nad kterým se žádný člen společnosti nepřestane udivovat, jak je jen chování některých osob nepochopitelné. Podle mého názoru by si větší pozornost de lege ferenda zasloužila především prevence kriminality, která je podle odborných literatur téměř mizivá. Počet vražd ve společnosti rok od roku stoupá, stejně jako brutalita a agrese při jejich provádění.

Prevence kriminality se snaží působit na faktory snižující kriminalitu, tedy i na potenciální pachatele a potenciální oběti. Každý jedinec by se měl řídit určitými mravními zásadami a důsledně je dodržovat. Velký význam této sociální prevence proto spatřuji v rámci rodiny a školy. Další způsob prevence, který by mohl být ve větší míře aplikován, je dle mého názoru neusnadňování přístupu k prostředkům, které slouží či ovlivňují páchání trestných činů. Konkrétně se jedná např. o přístup ke stříelným zbraním a drogám. Příliš častá v naší společnosti ani není jakási nauka o potenciálním nebezpečí, o tom, jak se mu případně vyhnout či jak se pachateli bránit. Prevence vražd je samozřejmě mnohem složitější než u jiných trestných činů. Vražda není často předem plánovaná a nelze tak odhadnout, kdy k ní dojde. Výše zmíněné návrhy jsou však alespoň nastíněním mála z mnoha kroků, které lze v boji proti násilné kriminalitě podniknout.